

ישראל אלדד ז"ל – בצרור החיים

משה שמיר

בימים אלה כמין חסד ממרום אשר חסך ממנו את אימת-היאוש, אשר יאפשר לו עד רגע האור האחרון בתודעתו להמשיך להאמין בכושר ההתקוממות של העם היהודי, להמשיך לסרב להיכנע לגורדין מוות על ראשית צמיחת גאולתנו.

מאז פטירתו של ישראל אלדד מתרוצצים בלב שני ביטויים של ראשית-יבות, כאילו מתחרים ביניהם מי מהם ייטיב לבטא בתמצית את הרגשתנו בהסתלק מאתנו מורה-דרך החזון, חבר למאבק, יהודי עד תום וציוני בכל מאודו. שני הביטויים הראויים להיצמד לאישיותו של ישראל אלדד הם: האחד – **ניל"י** – "נצח ישראל לא ישקר". השני – **תנצב"ה** – אבל בלא התיי, אלא מיד, מתוך תודעת הכרה והוקרה ללוחם חירות ישראל: נשמתו **צורה** בצרור חיינו. לא רק כתפילה, אלא **כעובדה**. אמנם כן, אדם שהיה כולו נשמה, כולו בעור באש-קודש של נאמנות לעם ישראל ולארץ-ישראל – נשמתו זו, שעברה בכורה-ההיתוך של מאה השנים שלנו מתחילה ועד סוף, נשמתו זו צרורה – פעלה, פועלת, תפעל – בצרור חיינו.

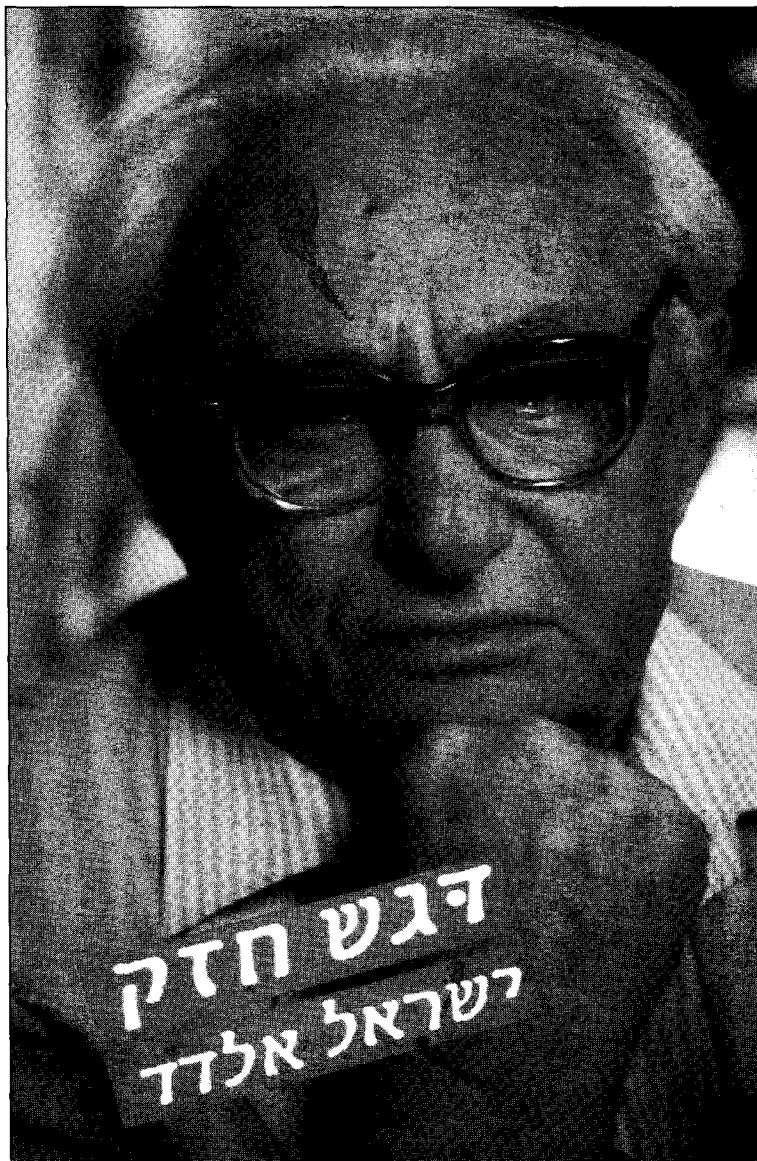
כאשר אמר שמואל הנביא לשאול המלך "נצח ישראל לא ישקר" התכוון לומר כי הקדוש ברוך הוא, אשר ממנו ובו כוח העם ותוקף קיומו – לא ישקר ולא יתפטר ולא יהיה חציר-צון או חצי-אמת במעשיו. אבל בדורנו, עם שיבת ציון החדשה ותחילת קוממיותנו בארצנו – קיבל הביטוי הזה פירוש ארצי יותר, מעין שבועה של חלוצי-העם, נדר קדוש להגן על נצח קיומו של עם ישראל, להילחם למענו ולמען אמת חזונו. מכאן השם ניל"י, שנטלו על עצמם אנשי קבוצתו של אהרן אהרונסון בימי מלחמת-העולם הראשונה, כאשר השליכו את נפשם מנגד לשחרר את ארצנו משלטון האיטלאם התורכי, כדי לפתוח שערים לגאולת העם והארץ.

הם היו מעטים. פרנסי היישוב היהודי הדל והקטן בארץ-ישראל נידו אותם, רדפו אותם עד חרמה ופסלו את דרכם – אבל כפי שעשו קבוצות לוחמים קטנות אחרים, אשר

יד מבקשת לכתוב כי ישראל אלדד ז"ל נפטר בשיבה טובה. ובאמת – בגיל שמונים ושש, במלוא כוחו הרוחני, לאחר שנות חיים מלאות פעילות, לאחר שעבר וצלח מבחני חיים ומסות ומאבקים מן העזים ביותר בדורנו ובעמנו, איש רב-פעלים ועלילה, יוצר רוחני מן המדרגה העליונה, ונוסף על כך – אבי משפחה גדולה, אוהבת ונאמנה – האין ביטוי מקובל זה "בשיבה טובה" מתאים לו?

לא, מסרב הלב. לא, לא בשיבה טובה מת האיש הטוב הזה – כי כמו באיזו מזימת-גורל אכזרית הספיק עוד לכאוב כאב איובי כפול ומכופל, בהתמוטט עליו ועל עמו חזון המולדת השלמה מתוך משבר רוחני וחומרי שמחולליו בני העם הזה עצמו: שמיטת החזון הלאומי, הכחשת הצדק הציוני ללא-דופי, ניתוק הברית ההדוקה עם שרשרת הדורות בעם היהודי, ובו בזמן איום בפועל ובחומר על קיומה של ההתיישבות החלוצית – הישנה והחדשה גם יחד. לא רבים יודעים, כי משבר ההתיישבות הקרויה "העובדת" – הקיבוצים והמושבים השרויים במדרון של פשיטת-רגל כלכלית וחברתית – כאב לישראל אלדד והדאיג אותו, אף כי מקורו במשבר פנימי, ומן החוץ מוזרמים מיליארדים כדי לתקן אותו או לדחותו – לא פחות משהכאיב לו והדאיג אותו האיום על קיומה של ההתיישבות ה"התנחלותית" בגולן וביש"ע, אף כי איום זה הוא כולו "תוצרת חוץ" – מצד שלטון החסלנות השמאלנית בממשלת ישראל ומצד "ידידי" ישראל באמריקה ובאירופה, שגימודה של הישות היהודית בארץ-ישראל עומד בראש סדר-היום שלהם.

אכן, אם לא תיבלם צעדת הניצחון של הטרור הערבי, הקרויה "תהליך השלום", אם לא תקום בישראל הנהגה שתפסיק את פינוי הדרך להגשמת האמנה הפלשתינאית, כמו גם להגשמת תוכנית "סוריה הגדולה" הכוללת את כל ארץ-ישראל – אם לא יתחולל מהפך ציוני אמיתי מיוחד – אפשר יהיה אולי לראות את פטירתו של ישראל אלדד

וממלכתית – במשך למעשה מחמש-עשרה שנים נמצא ישראל אלדד שוב במלחמת-מאסף כואבת וטרגית של נושא חזון האמת השלמה, המולדת השלמה, מורשת היהדות השלמה.

בהיפרדנו מעליו – אין אנו נפרדים משלמות אמונתו ומתוקף מאבקו. ועל כן שרוי ומותר לנו לחשוב על ישראל אלדד, באמרנו שוב ושוב: נצח ישראל לא ישקר. נשמתו צרורה בצרור חייו ■

י"א שבט התשנ"ו

למדו מהם, לא היה שמץ היסוס באמונתם, כי דרכם היא הדרך הנכונה, וההיסטוריה אמנם הוכיחה כי צדקו. ישראל אלדד עצמו היה דוחה בתוקף את ניסיוני התמים להגיד, כי גם לגביו, לגבי תורתו ועוצם-מאבקו ותוקף-אמונתו אפשר לעשות מדרש מילים ולדבר על "נצח ישראל אלדד", על חוק האלמוות הקיים ביחס לרוחו ולמורשתו; אבל אינני יכול למנוע עצמי – בכל הזהירות והאיפוק – מלהגיד: אמנם כן – כל זמן שתהיה נשמה באפו של עם ישראל – תהיה נשמתו של רבי ישראל, מורנו וידידנו, צרורה בה.

הדברים האלה נמשכים מתוך שיחות רבות עמו, מתוך שמיעת נאומיו והרצאותיו, מתוך קריאת ספריו ומאמריו, מתוך האופן שבו היה קורא ומפרש את ספר הספרים. היקף מחשבתו, רוחב דעתו וידיעותיו, הם כה גדולים, עד כי אי-אפשר למצוא נוסח תמציתי, שיבטא נאמנה את מוקדו של עולם רוחני עשיר זה. אולי הדרך לכך היא לנסות ולראות מה הוטבע בתלמידיו ובחבריו המקשיבים לקולו. בהיותי אחד מהם – מאז הקמת "התנועה למען ארץ-ישראל השלמה", לאחר שחרור ארץ-ישראל המערבית, ארשה לעצמי לראות במוקד עולמו של ישראל אלדד את **השאיפה** לשלמות מוחלטת – ואת האמונה **באפשרותה**.

אפשר לחלק ארץ, מבחינה גיאוגרפית – וכבר היה לעולמים בכל הארצות וגם בארצנו – אבל אי-אפשר לחלק מולדת.

האם חצי אמת עודנה אמת? – לא, לימדנו ישראל אלדד. חצי אמת היא שקר.

וכך אין חצי עצמאות – לעם. ואין באפשר חצי ריבונות. ובלב אדם לא תיתכן חצי נאמנות – כשם שאין חצי אהבה.

ואין קדושה למחצה, ואין גבורה למחצה, ואין מאבק למחצה. ובאופן פוליטי-אקטואלי: אין ציונות למחצה – ואין פשרה על ארץ-ישראל!

חמישים וחמש שנים חי ישראל אלדד בארץ-ישראל, מאז עלייתו בשנת 1941. שבע הראשונות חי כלוחם חירות ישראל, איש מחתרת לחיי – עד מלחמת העצמאות בשנת תש"ח. תשע-עשרה השנים הבאות חי בארץ-ישראל המחולקת, כשהוא נושא ברמה את דגל מלכות ישראל הגדולה, הלא-מחולקת – יחד עם רעהו הנערץ עליו, המשורר אורי צבי גרינברג.

והחל ממלחמת ששת הימים – 1967 – עד סמוך לפטירתו, במשך קרוב לשלושים שנה, חי ישראל אלדד את ההתפעמות, את התקווה, את מאמץ הקידום והריבונות של ארץ-ישראל המשוחררת. במשך כל אותן שלושים שנה, בעת ובעונה אחת, חי האיש בחרדה פן לא יממש העם את גודל הנס בגודל מעשה. ואכן, מאז "קמפ-דייב" והנסיגה מסיני ואשלויות ה"שלום עכשיו" עם מצרים, מאז הסכמי הכניעה והביזוי העצמי של ממשלת הליכוד הראשונה ועד התפרקותה של ממשלת רבין-פרס מכל ערך לאומי, מכל כבוד יהודי, מכל מורשת ציונית, מכל אחריות ביטחונית